

Οι μύθοι και η ερμηνεία τους.
Μετάβαση από τη Φύση στο Νόμο.

Ομηρική εποχή: Ερμηνεία του κόσμου μέσα από μύθους.
(9ος-8ος αι.) Έμφαση: οικογενειακοί δεσμοί, συγγένεια, αίμα, φυλή.
Έπος Αρχές: Αιδώς, αρετή, αλήθεια.
Σύνδεση κοινωνίας-φύσης μέσω βασιλείας.
Μύθος: έκφραση της φύσης.

Αρχαϊκή εποχή: Συνύπαρξη Μύθου-λόγου (λογικής)
(7ος-6ος αι.) Πορεία από την Αιδώ στη Δίκη (δικαιοσύνη)
Λυρική ποίηση Αξίες: Δίκη-Σοφία-Γνώση, Υβρις -> Νέμεση
Περιβάλλον: Πόλη-Κράτος
Πορεία από τη φύση στον πολιτισμό
Οι δεσμοί αίματος παραχωρούν τη θέση τους σε όχι φυσικούς θεσμούς.

Κλασική Εποχή: Αρχές: ισότητα-δικαιοσύνη (δημοκρατία)
(5ος-4ος αι.) Οργάνωση: πρότυπα που επινοούν οι άνθρωποι
Δράμα Επικράτηση ορθολογιστικής ερμηνείας του κόσμου
Φύση: απογυμνώνεται από το μεταφυσικό μανδύα
Πορεία: μέσα από την αντίθεση φύσει-νόμω

Δράμα: ο μύθος = το παρελθόν της πόλης } αντιφάσεις
ο νόμος = το παρόν } της κοινωνίας

Τραγωδία: Έκφραση των δεινών και του πόνου με βάση μια ερμηνεία θεϊκής προγραφής.

Συλλογισμός θεϊκής ερμηνείας

Ανάγκη: Τάξη απαρασάλευτη που η φύση της είναι να διαταράσσεται - η διαταραχή της πληρώνεται. Ορίζει τη ζωή όπως προκύπτει εκ των υστέρων.

Δεινό: Η πληρωμή.

Υβρις: Η υπέρβαση του μέτρου, η διασάλευση της τάξης.

Άτη: Η σύγχυση του νου, θεοβλάβεια που σπρώχνει στην Ύβρη.

Δίκη: Τιμωρία.

Η αιτιότητα των γεγονότων στην τραγωδία (Σοφοκλής).

Ανάγκη -> Ύβρη

Ύβρη -> Άτη

Ανάγκη -> Άτη -> Ύβρη

Άτη -> Δίκη

Ύβρη -> Δίκη

Δίκη -> Δεινόν

Δεινόν -> Τακτόν

Η σύγκρουση των προσώπων μπορεί να ερμηνευτεί πληρέστερα από το συνδυασμό των παραπάνω στοιχείων, μια άγρια σύγκρουση ανάμεσα στη Φύση και τον Νόμο.

8/12/2014
Μανωλίδου Καλλιόπη
Φιλολόγος